

AKADEMIA WSB

KARTA PRZEDMIOTU, CYKL KSZTAŁCENIA 2023-2029

Nazwa przedmiotu FARMAKOLOGIA KLINICZNA	ECTS 1,5
---	----------

Studia					
Kierunek	Stopień	Tryb	Specjalność	Specjalizacja	Profil kształcenia
Lekarski	Jednolite magisterskie	Stacjonarne, Niestacjonarne			Ogólnoakademicki

Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)

Koordynator przedmiotu: prof. dr hab. n. med. Krzysztof Łabuzek

Pozostali prowadzący: dr n. med. Tomasz Gąsior

<p>Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin</p> <p>A. Formy zajęć*</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład, • <u>ćwiczenia</u>, • <u>ćwiczenia kliniczne</u>, • laboratorium, • praktyka, • zajęcia online, • konsultacje, • zajęcia praktyczne, • projekt <p>* zaznaczyć właściwe</p> <p>B. Sposób realizacji zajęć *</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>zajęcia w sali dydaktycznej</u> • zajęcia on-line / blended learning • <u>zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi</u> (w tym przypadku należy określić, gdzie są prowadzone) <p>* zaznaczyć właściwe</p> <p>C. Liczba godzin zgodnie z zatwierdzonym programem studiów</p> <p>Semestr 8 = 21 godzin Wykład 6 godzin Ćwiczenia 15 godzin</p>	<p>Liczba punktów ECTS: 1,5</p> <p>- Semestr 8, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykład 0,5 ECTS - ćwiczenia – 1 ECTS <p>Opis sposobu wyznaczania punktów ECTS:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Aktywność</th> <th style="width: 30%;">Nakład pracy studenta</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Udział w wykładach Semestr 8</td> <td>0 6 godzin</td> </tr> <tr> <td>Udział w ćwiczeniach Semestr 8</td> <td>15 godzin</td> </tr> <tr> <td>Przygotowanie do zajęć praktycznych i kolokwium Semestr 8</td> <td>10 godzin</td> </tr> <tr> <td>Przygotowanie do egzaminu Semestr 8</td> <td>6,5 godzin</td> </tr> <tr> <td>Razem liczba godzin</td> <td>37,5</td> </tr> <tr> <td>Liczba punktów ECTS za moduł</td> <td>1,5 ECTS</td> </tr> </tbody> </table>	Aktywność	Nakład pracy studenta	Udział w wykładach Semestr 8	0 6 godzin	Udział w ćwiczeniach Semestr 8	15 godzin	Przygotowanie do zajęć praktycznych i kolokwium Semestr 8	10 godzin	Przygotowanie do egzaminu Semestr 8	6,5 godzin	Razem liczba godzin	37,5	Liczba punktów ECTS za moduł	1,5 ECTS
Aktywność	Nakład pracy studenta														
Udział w wykładach Semestr 8	0 6 godzin														
Udział w ćwiczeniach Semestr 8	15 godzin														
Przygotowanie do zajęć praktycznych i kolokwium Semestr 8	10 godzin														
Przygotowanie do egzaminu Semestr 8	6,5 godzin														
Razem liczba godzin	37,5														
Liczba punktów ECTS za moduł	1,5 ECTS														

Semestr 11 i semestr 12

<p>Status przedmiotu</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>obowiązkowy</u> / fakultatywny 	<p>Język wykładowy</p> <p>Język polski</p>
---	---

<p>Metody dydaktyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podające: objaśnienie lub wyjaśnienie • Problemowe: metody problemowe (PBL, ang. Problem Based Learning), 	<p>Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne</p> <p>A. Sposób zaliczenia*</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>ustny egzamin praktyczny</u> • <u>pisemny egzamin teoretyczny</u> • zaliczenie z oceną <p>* właściwe zaznaczyć</p>
---	--

<p>aktywizujące (dyskusja dydaktyczna, gry dydaktyczne), studium przypadku</p> <ul style="list-style-type: none"> Programowane: z użyciem programu komputerowego Praktyczne: ćwiczenia dydaktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, metoda projektu, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia na fantomach w centrach symulacji medycznej Akademii WSB, pokaz z instruktażem 	<p>B. Formy zaliczenia*:</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin pisemny: testowy / z pytaniami (zadaniami) otwartymi / dłuższa wypowiedź pisemna ustny egzamin teoretyczny ustny egzamin praktyczny zaliczenie ustne / kolokwium wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie projektu lub prezentacji / przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników (pisemna / ustna) / wykonanie określonej pracy praktycznej ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru* <p>* właściwe zaznaczyć</p> <p>C. Podstawowe kryteria</p> <ul style="list-style-type: none"> Obowiązują wszystkie zapisy Regulaminu Studiów AWSB. Regulaminu przedmiotu oraz Regulamin Pracowni. Udział w ćwiczeniach, seminariach, wykładach jest obowiązkowy. Każda nieobecność musi zostać usprawiedliwiona, a materiał z zajęć zdany w terminie i w formie uzgodnionej z Prowadzącym. Teoretyczne przygotowanie Studentów do tematów ćwiczeń i seminariów. Uzyskanie z kolokwium cząstkowych, „wejściówek”, obejmujących materiał ćwiczeniowy, seminaryjny i wykładowy przeprowadzanych w czasie semestru oceny 3.0 lub wyższej. Uzyskanie oceny 3.0 lub wyższej z egzaminu praktycznego i teoretycznego. Aktywny udział w ćwiczeniach i seminariach. Poprawnie prowadzona dokumentacja z ćwiczeń (zeszyt ćwiczeń). Poprawne rozpoznawanie zdjęć preparatów pod mikroskopem.
--	--

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne: Student zna podstawy z zakresu nomenklatury chemicznej i farmakologii z toksykologią. Student posiada odzież zabezpieczającą: biały fartuch, rękawiczki.. Student posiada zeszyt przedmiotowy.

B. Wymagania wstępne: Student zna podstawy z zakresu nomenklatury chemicznej i farmakologii z toksykologią Weryfikacja wiedzy: testy z materiału obowiązującego na dane ćwiczenia

Cele przedmiotu

- Wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności dotyczące rozpoznawania, interpretowania i reagowania na zagrożenia związane ze stosowaną farmakoterapią oraz wdrażania metod zwiększających jej skuteczność i bezpieczeństwo, w tym obejmujących racjonalizację terapii przeciwbólowej i antybiotykoterapii.
- Nabycie umiejętności interpretacji materiałów informacyjnych dotyczących leków.
- Wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności klinicznej i ekonomicznej oceny technologii medycznych.
- Kształtowanie kompetencji społecznych, potrzebnych do wykonywania zawodu lekarza, zgodnie z sylwetką absolwenta

TREŚCI KSZTAŁCENIA (z podziałem na zajęcia w formie bezpośredniej i e-learning)

Efekt kierunkowy/efekt dla zajęć - szczegółowy standardowy	PRK	Temat
Wykład (zajęcia w formie bezpośredniej) 6 godz.		
E.W10 E.W29 E.W42 E.W43 K.6; K 9	P7U_W P7S_WG P7U_K P7S_KO P7S_KR	<ol style="list-style-type: none"> EBM w farmakoterapii. Farmakoekonomiczne aspekty terapii Postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach. Monitorowanie stanu chorego za-trutego substancjami chemicznymi lub lekami Indywidualizacja farmakoterapii u osób w starszym wieku, z uwzględnieniem op-tymalizacji leczenia bólu nowotworowego i przewlekłego. Znaczenie interprofesjonalnej współpracy lekarza i farmaceuty w procesie zwią-kszania skuteczności i bezpieczeństwa leczenia farmakologicznego
		ĆWICZENIA 15 godz.
E.U17 E.U18 E.U19 E.U31 E.U33 E.U34 E.U38 K3 .K6 .K7	P7U_U P7S_UW P7S_UK P7S_UO P7U_K P7S_KO P7S_KR	<ol style="list-style-type: none"> Niepożądane działania leków, ze szczególnym uwzględnieniem niepożądanych następstw interakcji leków istotnych w praktyce lekarskiej. Nadzór nad bezpieczeństwem farmakoterapii (pharmacovigilance). Przestrzeganie zaleceń terapeutycznych. Wpływ czynników środowiska i rytmu dobowego na działanie leków Zmiany działania leków uwarunkowane zaburzeniami ich kinetyki w stanach pa-tologicznych, z uwzględnieniem dawkowania leków w niewydolności wątroby i nerek. Optymalizacja farmakoterapii w oparciu o badania genetyczne

K9		<ol style="list-style-type: none"> 5. Indywidualizacja farmakoterapii u kobiet w ciąży, karmiących, dzieci, z uwzględnieniem leczenia bólu, antybiotykoterapii oraz zatruc substancjami chemicznymi i lekami 6. Optymalizacja farmakoterapii w oparciu o monitorowanie stężeń leków w organizmie. Obliczanie zmienionej dawki leków i zmienionego przedziału dawkowania na podstawie pomiaru ich stężeń w surowicy krwi. Znaczenie modelowania farmakokinetyczno-farmakodynamicznego w antybiotykoterapii 7. Prowadzenie badań klinicznych zgodnie z zasadami GCP. 8. Etyczne aspekty badań klinicznych nowych leków oraz stosowania placebo. Interpretacja protokołów badań klinicznych I, II, III, IV fazy. 9. Planowanie badania klinicznego. Interpretacja farmaceutycznych charakterystyk produktów leczniczych oraz krytyczna ocena materiałów reklamowych dotyczących leków
----	--	---

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. Mutschler E., Geisslinger G., Ruth P., Menzel S., Schmidt A. (red. wyd. pol. D. Pawlak, B. Sienkiewicz Oleszkiewicz): Farmakologia z elementami toksykologii. Farmakologia ogólna i kliniczna, toksykologia. MedPharm Polska, Wrocław 2020
2. Tymiński R., Woron J.: Niekorzystne interakcje leków aspekty kliniczne i prawne. Medical Tribune Polska, Warszawa 2020
3. Orzechowska-Juzwenko K.: Farmakologia kliniczna. Znaczenie w praktyce medycznej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2019

B. Literatura uzupełniająca

1. Maciejczyk A., Kruk M.: Bezpieczeństwo farmakoterapii. Podręcznik pharmacovigilance. Medipage, Warszawa 2017
2. Brodniewicz T.: Badania kliniczne. CeDeWu, Warszawa 2015
3. Katzung B.G., Basic & Clinical Pharmacology, Basic & Clinical Pharmacology 2015
4. Harvey R.A., Howland R.D., Mycek M.J., Champe P., Lippincott's Illustrated Reviews: Pharmacology, Lippincott 2015

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Nr efektu	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do kierunkowych/standardowych szczegółowych efektów uczenia się	PRK
Wiedza:			
W01	Student wymienia i opisuje podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku;	E.W10	P7U_W P7S_WG
W02	Student opisuje zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego;	E.W29	P7U_W P7S_WG
W03	Student wymienia i opisuje wskazania do wdrożenia terapii monitorowanej;	E.W42	P7U_W P7S_WG
W04	Student wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia farmakologiczne;	E.W43	P7U_W P7S_WG P7S_WK
Umiejętności:			
U01	Student przeprowadza analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi;	E.U17	P7U_U P7S_UW
U02	Student proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;	E.U18	P7U_U P7S_UW
U03	Student rozpoznaje objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze;	E.U19	P7U_U P7S_UW
U04	Student interpretuje charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych (ChPL) i krytycznie ocenia materiały reklamowe dotyczące leków;	E.U31	P7U_U P7S_UW
U05	Student wdraża podstawowe postępowanie lecznicze w ostrych zatruciach;	E.U33	P7U_U P7S_UW
U06	Student monitoruje stan pacjenta zatrutego substancjami chemicznymi lub lekami;	E.U34	P7U_U P7S_UW

U07	Student prowadzi prowadzić dokumentację medyczną pacjenta;	E.U38	P7U_U P7S_UW P7S_UK P7S_UO
Kompetencje społeczne:			
K01	Student przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	K.3	P7U_K P7S_KO P7S_KR
K02	Student korzysta z obiektywnych źródeł informacji;;	K.7	P7U_K P7S_KO P7S_KK
K03	Student propaguje zachowania prozdrowotne;	K.6	P7U_K P7S_KO P7S_KR
K04	Student wdraża zasady koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	K9	P7U_K P7S_KO P7S_KR

Kryteria oceny efektów uczenia się

Efekt uczenia się	na ocenę 3	Na ocenę 3,5	na ocenę 4	Na ocenę 4,5	na ocenę 5
W01	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
W02	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
W03	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
W04	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
U01	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
U02	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-69%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 70%-76%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%	wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%

